

دانشگاه علوم پزشکی تهران
مرکز رشد و ستاد ملی بهداشت
بخش تحقیقات طب سنتی ایران

۳۰ شهریور ۱۳۹۳

همدان دانشکده شهید مفتح

اثربخشی امید درمانی به شیوه گروهی بر افسردگی نوجوانان مبتلا به سرطان

جاسم بهرامیان^{*} ۱

۱. کارشناس ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران، شماره تماس
۰۹۱۳۳۲۲۷۱۳۳

Email: j.bahramian@gmail.com

چکیده

هدف پژوهش حاضر ارزیابی اثربخشی امید درمانی به شیوه گروهی بر میزان افسردگی نوجوانان مبتلا به سرطان می باشد. برای انجام پژوهش حاضر از یکی از طرح‌های نیمه تجربی به نام طرح کنترل نابرابر استفاده شده است. نمونه‌ها با روش نمونه‌گیری مبتنی بر هدف، در دسترس بودن و بر مبنای داوطلبانه بودن آزمودنی‌ها از میان نوجوانان عضو انجمن محک انتخاب شدند. ۲۰ آزمودنی، بر مبنای داوطلبانه بودنشان در دو گروه ۱۵ نفری آزمایش و کنترل گمارش شدند. گروه آزمایش در ۸ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای امید درمانی شرکت کردند اما گروه کنترل در زمان اجرای آزمایش مداخله‌ای دریافت نکرد. برای جمع‌آوری داده‌ها در قبل و بعد از مداخله درمانی از پرسشنامه افسردگی بک استفاده شد. داده‌ها با استفاده از آماره‌های توصیفی (میانگین، انحراف معیار، فراوانی) و آماره‌های استنباطی (تحلیل کواریانس) و با نرم افزار SPSS v.16 مورد تحلیل قرار گرفت. یافته‌های پژوهش نشان داد میانگین امتیاز افسردگی بین دو گروه آزمایش و کنترل قبل از اجرای مداخله اختلاف معناداری را نشان نداد ولی بعد از اجرای جلسات درمانی میزان افسردگی گروه آزمایش و کنترل تفاوت معناداری پیدا کرد. و افسردگی گروه آزمایش در مقایسه با گروه کنترل کاهش یافت.

دانشگاه علوم پزشکی تهران
مرکز رشد و توسعه فناوری پزشکی
بخش تحقیقات طب سنتی ایران

۳۰ شهریور ۱۳۹۳

همدان دانشکده شهید مفتح

کلید واژه ها: سرطان، افسردگی، امید درمانی

مقدمه

بیماری های مزمن، به عنوان شرایطی در نظر گرفته می شوند که مقابله با آنها، بسیج امکانات فرد از جمله تجهیزات روان شناختی وی را در بر می گیرند. در میان بیماری های مزمن سرطان بیماری سختی است (سارا فینو^۱، ۲۰۰۵) که مسایل و آسیب شناسی های روان شناختی همواره با آن همراه است. به هر حال تشخیص سرطان ، استرس قابل ملاحظه ای را ایجاد می کند و ممکن است منجر به واکنش های روان شناختی ناسازگارانه حاد و مزمن شود (سیدز^۲ و همکاران، ۲۰۱۰).

سرطان در هر سنی قابل توجه است ولی مرگ و میر ناشی از آن در کودکان و نوجوانان بین سنین ۱۶-۳ سال بیشتر از سایر بیماران است (کازایی^۳، ۲۰۰۱) سرطان اطفال مشتمل بر گروهی از بدخیمی هاست که هر یک آسیب شناسی و میزان مرگ و میر مخصوص به خود را دارند. این بیماری که تنوع بیشتری نسبت به بیماری بزرگسالان دارد شایع ترین علت مرگ و میر سنین بین ۱-۱۶ سال را در کشورهای غربی دارد. (موحدی و همکاران، ۱۳۸۷ به نقل از خشکناپ، ۱۳۸۸).

تغییرات ناشی از سرطان با درمان های آن و تغییرات ایجاد شده در نقش ها و الگوهای ارتباطی در عملکردهای جنسی از مهم ترین عوامل موثر در صدمه به

¹ Sarafino

² Seitz

³ Khazae